

Лекција 2**Да ли је то праведно? (истраживање)****Мањине и већине на школском игралишту**

Васпитно-образовни циљеви	Ученици посматрају остале ученике за време одмора и постају свесни ситуације у својој школи. Конкретизација појмова већине и мањине кроз статистичке прегледе активности и интервјуе на одмору.
Задаци	Ученици спроводе истраживање на школском дворишту бројећи ученике који учествују у различитим активностима. Бележе резултате и интервјуишу ученике који нису укључени ни у једну од активности.
Наставна средства и материјали	Копија табеле за уношење података (наст. лист) о активностима на школском дворишту, оловке.
Методe	Рад у групама од по четири ученика, презентација.

Додатне информације**Квантитативно и квалитативно истраживање на основном нивоу**

Квантитативне методе прикупљања података – статистика – уче се у школи из неколико разлога: корисне су у свакодневном животу, имају инструменталну улогу у другим дисциплинама и промовишу критичко, самостално мишљење приликом коришћења стварних података, јер се они често погрешно користе.

Статистика се у основној школи учи углавном у комбинацији са природним наукама или као део математике. Учење квантитативних метода прикупљања података често остаје на чисто инструменталном нивоу и ретко укључује анализу и тумачење прикупљених података. Ради промовисања критичког мишљења и разумевања, учење квантитативне методе не би требало да се заустави на презентацији резултата помоћу графикана и дијаграма. Од суштинског је значаја ставити нагласак на повезивање метода прикупљања података и онога што је откривено, те на анализу и тумачење резултата.

Да би се овај процес унапредио на основном нивоу, увођење квалитативне методе помаже ученицима да стекну бољи увид у оно што је довело до добијених података, те да боље схвате идеје које леже у основи анализираних феномена. У том контексту, пожељно је дозволити ученицима да сами смисле питања за интервју. У томе им може помоћи наставни лист „Интервјуисање и анкетање“ који се налази на крају овог приручника.

У наредне две лекције кључни елементи су употреба стварних података из свакодневног живота ученика и тумачење резултата.

Ток часа

Наставник уводи децу у тему лекције (мањине-већине) и информисе одељење о предстојећем „истраживачком пројекту“ (статистички извештај о активностима током школског одмора).

Наставник подели ученике у групе од по четири члана. Током истраживања свака група ће се усредсредити на један аспект онога што се дешава на школском дворишту током школског одмора.

Примери аспеката који се могу истраживати:

- спортске активности које се одвијају у дворишту
- друге игре и сличне активности које се могу видети у школском дворишту;
- број дечака и девојчица који учествују у некој активности;
- теме о којима се разговара;
- различитост активности млађих и старијих ученика;

- колико деце стоји по страни? Шта би могао бити разлог томе?
- други аспекти, на предлог самих ученика.

Свака група добије задатак да истражи одређени аспект (тј. да прикупи квантитативне и квалитативне податке као документацију) како би дошла до сазнања о мањинама и већинама у својој школи. Група треба да формулише питање истраживања на које жели да се усредсреди. Записују своје главно питање на одштампану копију табеле истраживања.

Примери питања:

- „Колико дечака и колико девојчица је укључено у одређену активност за време одмора?“
- „Које спортске активности се одвијају за време одмора и ко је укључен у њих (пол, узраст, евентуално порекло)?“

Током прве трећине одмора, ученици статистички документују своје посматрање, тј. прикупљају бројчане податке за упитник, а затим интервјуишу децу у школском дворишту (квалитативни део анкете). Притом један ученик поставља питања (2-3), а други бележи податке у званични записник. После одмора, уписују бројке у табелу и формулишу резултате посматрања („Од 9.50 до 10 часова фудбал је играло укупно 28 деце: 16 дечака, 12 девојчица; 18 старијег узраста, 7 из нижих разреда, 3 из забавишта“). Слично, резултате интервјуа резимирају у кратким реченицама.

Примери питања за интервју:

- „Шта мислите, зашто се више дечака/девојчица баве датом активношћу?“
- „Шта мислите, зашто мање дечака/девојчица учествује у датој игри?“
- „Где би се радо придружио, али не можеш? Зашто?“
- „Шта бисте променили?“

Варијанте испитивања:

- Поделити задатак на два велика одмора, одн. два дана (препорука: први одмор – статистички подаци, други одмор - интервјуи).
- Подела четворчланих група у парове: један пар ради квантификацију, други одмах приступа интервјуисању.
- Формирање шесточланих група које се деле на 2-3 екипе и спроводе међусобно подељене задатке.

Када је истраживање готово, ученици се враћају у учионицу и накратко разматрају резултате у оквиру своје групе, а затим кроз заједничку дискусију.